

OSTVARIVANJE PRAVA
IZ ZAKONA O POVLASTICAMA U PROMETU
ZA OSOBE S INVALIDITETOM

A) VRSTE POVLASTICA

ŽELJEZNIČKI PUTNIČKI PRIJEVOZ

Što pravo obuhvaća:

- Pravo na povlasticu u željezničkom putničkom prijevozu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje
- Pravo se odnosi na prijevoz u svim vrstama vlakova
- Kada se osoba s invaliditetom koristi pravom na povlasticu u željezničkom prijevozu, ima pravo na besplatnu vožnju za pratitelja.

Kategorije osoba s invaliditetom koje ostvaruju pravo:

- hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I., II., III. i IV. skupine
- civilni invalidi iz Domovinskog rata I., II., III. i IV. skupine
- ratni vojni invalidi Drugog svjetskog rata I., II., III. i IV. skupine
- civilni invalidi Drugog svjetskog rata I., II., III. i IV. skupine
- mirnodopski vojni invalidi I., II., III. i IV. skupine

Kategorije prema općim propisima:

- slijepe osobe i osobe koje imaju do 10 % sposobnosti vida, s vrlo velikim smanjenjem vida (oštrina vida boljeg oka manja od 0,05 %)
- gluhoslijepe osobe
- osobe s potpunim gubitkom sluha na oba uha čije oštećenje organizma iznosi 100 %
- osobe s intelektualnim teškoćama (težim i teškim)
- osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno oštećenje donjih ekstremiteta 70 % ili više
- osobe na trajnoj dijalizi sa 100 % tjelesnog oštećenja
- djeca s teškoćama u razvoju s utvrđenim III. i IV. stupnjem funkcionalnog oštećenja
- osobe s invaliditetom s utvrđenim III. i IV. stupnjem funkcionalnog oštećenja.

Način ostvarivanja prava:

- na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom
- do uspostave Informacijskog sustava povlastica u prometu, potvrde na postojećim obrascima izdaju kao i dosad nadležna upravna tijela u županijama, odnosno Gradu Zagrebu

POMORSKI PUTNIČKI PRIJEVOZ

a) Pravo na povlasticu u pomorskom prijevozu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte

Što pravo obuhvaća:

- Pravo na povlasticu u pomorskom prijevozu od 75 % od redovite prijevozne cijene vozne karte za četiri putovanja godišnje na svim linijama u pomorskom prometu.

- Kada se osoba s invaliditetom koristi pravom na povlasticu u pomorskom prijevozu, ima pravo na besplatnu vožnju za pratitelja.

Kategorije osoba s invaliditetom koje ostvaruju pravo:

- hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata I., II., III. i IV. skupine
- civilni invalidi iz Domovinskog rata I., II., III. i IV. skupine
- ratni vojni invalidi Drugog svjetskog rata I., II., III. i IV. skupine
- civilni invalidi Drugog svjetskog rata I., II., III. i IV. skupine
- mirnodopski vojni invalidi I., II., III. i IV. skupine

Opća kategorija korisnika:

- Osobe s invaliditetom s tjelesnim oštećenjem na donjim ekstremitetima od 70 % i 80 % te oštećenjem vida od 90 % oštećenja organizma kojima nije utvrđen III. ili IV. stupanj funkcionalnog oštećenja te osobe na trajnoj dijalizi sa 100 % tjelesnog oštećenja kojima nije utvrđen III. ili IV. stupanj funkcionalnog oštećenja.

Način ostvarivanja prava:

- na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom

b) besplatni prijevoz na svim trajektnim linijama

Što pravo obuhvaća:

- pravo na besplatni prijevoz na svim trajektnim linijama s obvezom javne usluge za kategorije korisnika određene Zakonom o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu
- pravo uključuje i osobno vozilo kojim se te osobe prevoze, a pravo na besplatni prijevoz ostvaruju na svim trajektnim linijama s obvezom javne usluge
- pravo uključuje i besplatan prijevoz pratitelja osobe s invaliditetom.

Kategorije osoba s invaliditetom koje ostvaruju pravo:

- osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje donjih ekstremiteta 80% i više
- hrvatski ratni vojni invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja
- osobe s invaliditetom kojima je utvrđen III. i IV. stupanj funkcionalnog oštećenja

Način ostvarivanja prava:

- Na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom
- Iskaznice za pomorski prijevoz osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju (Iskaznica za OSI) koje je do stupanja na snagu novog Zakona o povlasticama u prometu izdala Agencija za obalni linijski pomorski promet prema odredbama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu važe do izdavanja Nacionalnih iskaznica za osobe s invaliditetom, a najduže šest mjeseci od dana stupanja na snagu novog Zakona (15.5.2024.)

OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA GODIŠNJE NAKNADE ZA UPORABU JAVNIH CESTA OSOBA S INVALIDITETOM

Što pravo obuhvaća:

- Oslobođenje od plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila ili prilikom produženja važenja prometne dozvole za jedan osobni automobil u svom vlasništvu odnosno koji koriste na temelju ugovora o leasingu.

Kategorije osoba s invaliditetom koje ostvaruju pravo:

- Osobe s invaliditetom s 80 % ili više postotaka tjelesnog oštećenja
- osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60 % ili više postotaka

Način ostvarivanja prava:

- na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom

OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA CESTARINE OSOBA S INVALIDITETOM

Što pravo obuhvaća:

- oslobođenje od plaćanja cestarine za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, vijadukt, tunel i sl.) za osobni automobil **kojim se prevoze**
- ostvaruje se samo za prijevoz autocestom i objektom s naplatom koji se obavlja kao prijevoz za osobne potrebe osobe s invaliditetom
- ostvaruje se samo ako se osoba s invaliditetom nalazi u osobnom automobilu

Kategorije osoba s invaliditetom koje ostvaruju pravo:

- Osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80 % i više
- Osobe s invaliditetom kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100 %
- osobe s invaliditetom kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila sluha od 100 %
- Hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata sa 100 % tjelesnog oštećenja
- Civilni invalidi iz Domovinskog rata sa 100 % tjelesnog oštećenja

Način ostvarivanja prava:

- na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom
- Smart kartice koje je izdalo društvo Hrvatske autoceste d. o. o. vrijede do izdavanja Nacionalnih iskaznica za osobe s invaliditetom, a najduže šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o povlasticama u prometu (do 15.5.2024.)
- Do uvođenja novog sustava beskontaktno elektroničke naplate cestarine osobe s invaliditetom kada upravljaju osobnim vozilom ili se u osobnom vozilu nalaze kao putnik, pravo na oslobođenje od plaćanja cestarine koristit će na temelju Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom koju moraju dati na uvid blagajniku / operateru naplate cestarine radi utvrđivanja identiteta i evidentiranja korištenja autoceste.

PRAVO NA KORIŠTENJE PARKIRALIŠTA OBILJEŽENIH ZNAKOM PRISTUPAČNOSTI

Što pravo obuhvaća:

- Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom javna je isprava koja omogućava pravo na parkiranje vozila kojima se prevoze osobe s invaliditetom na parkirališno mjesto koje je za tu svrhu posebno obilježeno, a označava se simbolom znaka pristupačnosti.
- Europska parkirališna karta za osobe s invaliditetom vrijedi samo kada vozilom upravlja osoba s invaliditetom koja ulazi u kategoriju osoba koje mogu ostvariti ovo pravo.
- Parkirališna karta udruge je javna isprava koja omogućava pravo na parkiranje vozila u vlasništvu ili na temelju ugovora o leasingu udruge ili ustanove osoba s invaliditetom.

Kategorije koje ostvaruju pravo:

- Osobe s invaliditetom s 80 % ili više postotka tjelesnog oštećenja
- Osobe s invaliditetom kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60 % ili više
- Vozila udruga osoba s invaliditetom¹

Način ostvarivanja prava:

- Na temelju Europske parkirališne karte za osobe s invaliditetom- osobe s invaliditetom
- Na temelju Parkirališne karta udruge- udruge osoba s invaliditetom
- Parkirališne karte koje su do stupanja na snagu novog Zakona o povlasticama u prometu izdane na temelju Zakona o sigurnosti prometa na cestama važe šest mjeseci od dana stupanja na snagu novog Zakona (15.5.2024.).

PRAVA NA TEMELJU EUROPSKE ISKAZNICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

- Europska iskaznica za osobe s invaliditetom (engl. European Disability Card) izdaje se nositeljima Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom.
- Europska iskaznica za osobe s invaliditetom omogućuje osobama s invaliditetom koje putuju u druge države članice EU dokazivanje statusa invaliditeta i korištenje dostupnih pogodnosti.
- AKD uspostavlja mrežnu stranicu na kojoj će biti objavljeni svi pružatelji prava ili usluga u području turizma, kulture, sporta, zabave i drugim područjima koja priznaju pogodnosti osobama na temelju stečenog statusa invaliditeta i određenih definiranih tjelesnih oštećenja.

¹ Pravo na izdavanje Parkirališne karte udruge ima udruga ili ustanova osoba s invaliditetom koja:

a) u Registru ima:

- zabilježen status Aktivna
- zabilježenu minimalno jednu ciljanu skupinu određenu Pravilnikom o Europskoj parkirališnoj karti za osobe s invaliditetom ili
- zabilježeno minimalno jednu klasifikaciju djelatnosti s pripadajućom Razradom djelatnosti određenu Pravilnikom o Europskoj parkirališnoj karti za osobe s invaliditetom ili
- pruža usluge prijevoza osobama s invaliditetom

b) ima vozilo u vlasništvu ili u leasingu.

B) NAČIN IZDAVANJA NACIONALNE ISKAZNICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

- Prvo izdavanje Nacionalnih iskaznica za osobe s invaliditetom odvija se bez podnošenja zahtjeva od strane korisnika, na temelju podataka o invaliditetu iz Registra osoba s invaliditetom² pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo te podataka iz drugih registara unutar javne uprave koji su potrebni za dodjelu prava i izdavanje isprava
- Nacionalnu iskaznicu po službenoj dužnosti dobit će sve osobe koje prilikom uspostave Informacijskog sustava povlastica u prometu (MOSI) zadovoljavaju uvjete za ostvarivanje barem jedne od prethodno navedenih povlastica u prometu
- U svim ostalim slučajevima postupak izdavanja Nacionalne iskaznice za osobe s invaliditetom provodit će se na zahtjev stranke koji se podnosi Agenciji za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d. o. o. (AKD d.o.o.)³
- Na samoj ispravi znakom X bit će označeno pravo koje osoba ostvaruje

C) NAČIN IZDAVANJA EUROPSKE ISKAZNICE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

- Postupak izdavanja Europske iskaznice za osobe s invaliditetom provodi se po službenoj dužnosti prilikom uspostave MOSI-ja, a u ostalim slučajevima se pokreće na zahtjev stranke koji se podnosi Agenciji za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d. o. o. (AKD d.o.o.).

D) NAČIN IZDAVANJA EUROPSKE PARKIRALIŠNE KARTE ZA OSOBE S INVALIDITETOM

- Postupak izdavanja Parkirališne karte provodi se po službenoj dužnosti prilikom uspostave Informacijskog sustava povlastica u prometu (MOSI), a u ostalim slučajevima se pokreće na zahtjev stranke koji se podnosi Agenciji za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d. o. o. (AKD d.o.o.).

E) NAČIN IZDAVANJA PARKIRALIŠNE KARTE UDRUGE

- Postupak izdavanja Parkirališne karte udruge pokreće se podnošenjem zahtjeva Agenciji za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d. o. o. (AKD d.o.o.)
- Zahtjev za izdavanje Parkirališne karte udruge potpisuje osoba ovlaštena za zastupanje

² Provjera i upis podataka u Registar osoba s invaliditetom (ukupno tjelesno oštećenje, tjelesno oštećenje koje se odnosi na oštećenje donjih ekstremiteta, stupanj funkcionalnog oštećenja...) moguć je putem e-maila: invaliditet@hzjz.hr

³ adresa: Savska cesta 31, HR-10 000 Zagreb
tel.: +385 1 3657 610
tel: +385 0 8000 440
e-mail: akd@akd.hr